

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.
A hársmezei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik hétfő s ünnepek utáni napok kivételével minden nap.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 frt. — Félévre 6 frt. — Negyedévre 3 frt.
Egy hóra 1 frt. 20 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

TÁVIRATOK.

A felekezetenélküliség leszavazva.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A felekezetenélküliségről szóló fejezetet a főrendiház 26 szótöbbséggel **elvetette.**

A Wekerle-kormány leszavaztatása a főrendiházban.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A főrendiházi ultramontán többség — miután a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatban a felekezetenélküliségre vonatkozó szakaszt 26 szótöbbséggel leszavazta, — **végre magát az egész törvényjavaslatot harmadszori olvasásban elvetette.** A kormánypártban óriási a konsternáció. A leszavaztatásnak ismét súlyos következményei lesznek.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Ő felsége ma reggel 6 óra 13 perczkor Gödöllőről külön udvari vonaton a fővárosba érkezett. A király fogadására Sélley Sándor dr. főkapitány és Lachnit János állomási főnök jelentek meg. A vonat megérkezése után ő felsége Paar Ede gróf főhadsege kíséretében kiszállt waggonjából, s az udvari várótermen keresztül az ott várakozó nyitott udvari fogatba szállt, s a királyi palotába hajtatott. Ő felsége ki lovassági tábornoki egyenruhában volt, a főkapitányt megszólítással tüntette ki.

A császár állapota.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák, hogy a császár állapota, bár lényegesen javult, még sem olyan, hogy egyhamar katasztrófától kellene tartani. A betegség változatlan stádiumban van s aggasztó komplikációk ez időszerten nem tapasztalhatók.

Szilágyi holnap nem megy Pozsonyba.

(A „Zombor és Vidéke” távirati tudósítása.)

Szilágyi Dezső miniszter tegnap este a következő táviratot intézte Neiszider Károly képviselőhöz: „A főrendiház tárgyalásai holnap nem lesznek befejezve, nagy sajnálatomra nem távozhatok a holnapi ülés végett. Kérem a pozsonyi polgárokat, legyenek szívesek kimenteni, hogy holnap nem jövök és belegegyezni abba, hogy holnaphoz egy hétre jöjtek, midőn iteni kötelességeim gátolni nem fognak.

A főrendiház ülése.

(A „Zombor és Vidéke” eredeti távirati tudósítása.)

Elnök: Szilágyi József.

Jegyzők: br. Rudnyánszki József, Gaáll József, gr. Bánffy György, Gyulay Pál.

A kormány képviselőjében megjelentek Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi Károly belügyminiszter, br. Eötvös Loránt vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A jegyzőkönyv hitelesítettét, felolvassák a miniszterelnök leiratát, mely a király nevenapja alkalmából való üdvözlést megköszöni. Tudomásul veszik.

Elnök: Napirend előtt gróf Csáky Albin kíván szólni személyes kérdésben.

Gróf Csáky Albin reflektál gr. Zichy Ferdinánd tegnapi beszédére, melyben azt állította, hogy a kath. alapok adminisztratív célokra használtak fel. Csatlakozik az igazságügyminiszter tegnapi kijelentéséhez, mint volt miniszter, a kit a vád érinthet, kijelenti, hogy visszautasítja Zichynek inszinuációit.

Gróf Zichy Nándor elismeri, hogy az alapok és alapítványok kezelése Csáky minisztersége alatt némileg rendeztetett. Tegnapi felszólalásában nem azt mondta, a mit neki beszámítanak. Mint katolikus jelzi, hogy a kath. alapok alapítványának kérdésére nem szorult a parlament.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter: Utal arra, hogy a vád itt hozott fel, itt kellett válaszolni, a mit a miniszter tett, azért a parlament előtt kell a felelőséget viselni.

Schlauch Lőrinc nagyváradi bibornok püspök: Kifejti, hogy a kultuszminiszter a kath. vagyont mint a főkegyur megbízottja kezeli, ezért a kérdés nem parlamenti.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter: Nem tud különbséget tenni a miniszter és a főkegyur megbízottja között, mert ez az országgyűlés elé tartozik, a mi az ellenőrzést illeti.

Gróf Zichy Nándor kijelenti, hogy az igazságügyminiszter nyilatkozatát, mert az nem tartozik ide, nem történetnek tekinti.

Következik a napirend:

a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslat

részletes tárgyalása.

A 6-ik §-hoz

Román Miron metropolita styláris javaslatot ajánl az iránt, hogy a görög keleti egyházak a latin szertartású egyházak után soroltassanak fel.

Eötvös Loránt br. vallás- és közoktatásügyi miniszter utal arra, hogy a felsorolás nem rangsorozat, hanem rangsorozatot kíván a püspök ur ama kifogása ellen.

Wekerle Sándor miniszterelnök szintén ebben az értelemben szól.

Br. **Prónay Dezső** szerint a szakasz megfelel a történeti fejlődésnek, ezért elfogadja az eredeti szöveget.

Román Miron metropolita újból ajánlja módosítást.

A főrendiház felállással szavaz, s elfogadja a módosítványt.

A 7-ik §-nál

Gróf **Zichy Nándor** szól a törvényesen elismert vallásfelekezetekről, a melyeknek szaporítása nem áll a magyar állam érdekében. Módosítványt ad be, mely szerint ha el nem ismert felekezet elismerése forog kérdésben, a kormány köteles a törvényhozáshoz fordulni.

Gróf **Keglevich István** minden lehető aggályt meg akar nyugtatni, még ha tulzott érzékenységtől származik is. Váolja, hogy gróf Zichy a bizottságban azzal érvelt, hogy elvtársai nincsenek kellő számban jelen s ide a plenumba tervezte a meglepetéseket. A bizottsághoz kívánja utasítani a módosítványt.

Baró Vecsey József elfogadja a módosítványt.

Magyar delegáció ülése.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A magyar delegáció ma d. e. 10 órakor rövid ülést tartott Tisza Lajos gróf elnöklété alatt. A közös kormány részéről jelen voltak Krieghammer Ödön hadügyminiszter, Tóth Vilmos, Zsoldos Ferencz, Nyiry Sándor. A magyar kormány részéről Wekerle miniszterelnök és Fejérváry. A jegyzőkönyv hitelesítése után Münnich Aurel elnök felolvassa a miniszterelnök átiratát, melyben értesíti az orsz. bizottságot, hogy ő felsége nevenapja alkalmából a delegáció elnöksége részéről felterjesztett szerencsekívánatait kedvesen fogadta s azokért köszönetet mond.

Elnök kijelenti, hogy az osztrák delegáció részéről, a hadügyit kivéve, minden költségvetésre nézve beérkeztek a nuncziók, de hiszi, hogy a hadügyre vonatkozó nuncziókat is megkapja. Felhatalmazást kér, hogy ezt a hetes egyeztető bizottsághoz tegye át, a mit a delegáció megad.

A záró-ülés, ha valamely akadály nem lép közbe, holnap 1 órakor lesz.

Berlin, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A „Berliner Tageblatt” az orosz császár egészségi állapotáról elterjedt tőzsdei hírek czafolatát megemlíti, hogy gróf Suvalov nagykövet tegnap este vendégeket fogadott.

Október 6-ika.

A vértanúk emléke.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A vértanuhaltalt halt Baththyányi Lajos gróf emlékére ma délelőtt a ferenczrendi templomának oldalkápolnájában gyászi-isteni tisztelet volt, melyet Röder Flórent áldozár végzett. A gyásziisteniszteleten, minthogy a templom restaurálás alatt van, csak kevés közönség jelent meg.

Ki **nagy** választék és **olcsó** árak mellett akar **téli felöltőt** vásárolni, az jöjjön

Flesch Testvérek

ezéghez. Üzleti elvünk: „**a csekély haszon nagy forgalom által kiegyenlítődest nyer.**”

Budapest, Okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A magyar nemzeti egyesület szervezőbizottsága az aradi vértanuk emlékét tegnap este 8 óraker ünnepelte meg a 48-as és függetlenség pártkör helyiségében. Kornai István elszavalta az Aradi vértanuk című gyűjtő költeményt. Az ünnepi beszédet Tompa Antal orsz. képviselő akadályozása miatt Várady Gyula tartotta meg s beszéde közönségség megindította a nagyszámu hallgatóságot, melynek soraiban sok hölgy is volt jelen.

Az egyetemi ifjúság kegyelele.

Budapest, Okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) Az egyetem hazafias fiatalisága ma délelőtt az új varosháza dísztermében gyűlt, hogy kegyeleles megemlékezéssel adózék a vértanuk emlékezetének. A terem zsufolásig megtelt. Öröndetes meglepetést keltett Apponyi Albert gróf váratlan megérkezése, a kit a lelkes ifjúság hosszas, zúgó éljenzéssel fogadott. **Császár** Elemér bölcészethallgató volt az első szónok. Rövid beszédében emlékezett meg a szabadság és a hazaszeretet vértanúiról, a kik a hallhatatlanságnak haltak meg. **Beóthy** Ákos orsz. képviselő hosszabb, nagyon szép és költői emlékbeszédet tartott. **Hubannay** József történelmi visszapillantást vet a mi hallhatatlan vértanúinkra. A fiataliság **Apponyi** Albert gróftól kívánta hallani és Apponyi engedett a lelkes hívásnak. A bámulat és a hála koszoruját helyezi először is a martírok sírhalmára. Ez az ünnep nem a szomorúság, nem is a bosszu ünnepe, — a hála és a kegyelele csupán. Legigazabban úgy követjük dicső nagyjaink példáját, ha az ő haláluk tanulságait atvisszük a mi életünkbe, — azért az eszményért élve, — a melyért ők vértanuságot szenvedtek. Ha majd kilépnék az ifjak az életbe, két ut nyílik előttük. Az egyik jobbra, a másik balra vezet. Az egyik az egyéni érdekek kielégítéséhez visz, a másik a küzdelem, az önfeláldozás, a haza érdekeiért való szakadatlan munkálkodás útja. Ez az ut az, a melynek irányát a vértanuk jelezték. Hatalmas éljenzés rázta meg a festett ablaküvegeket és az elnök köszönő szavaival a szép és kegyeleles ünnepély véget ért.

Sikkasztó pénzes levélhordó.

Budapest, okt. 6. (A „Z. és V.” eredeti távirata.) A bpesti rendőrség ma délben letartóztatta a bpesti pósta és távirada-igazgatóság főjelentése következtében Gerendai Gyula hercegfaludi születésű 37 éves póstaaltisztet, aki 370 frt 83 krt elsikkasztott. Gerendai pénzes levelek és utalványok kézbesítésével volt megbizva és saját vallomása szerint a sikkasztások még ez év július ha-

vában kezdte meg olykép, hogy az utalványokon és átvételi ivenek meghamisította az aláírásokat. Eleinte csak kisebb összegeket sikkasztott s újabb sikkasztásaival pótolni akarta a régebben elsikkasztott összegeket. Tegnap azonban rajta vészett s ma letartóztatták.

Politikai hírek.

Az osztrák delegáció teljes ülése. Okt. 5. Az osztrák delegáció ma a hadügyi költségvetést tárgyalta. Ellene csupán az „ifju-csehek” foglaltak állást és sok konkrét esetet hoztak föl a katonák ellen köveztet brutális eljárásról. A „Lloyd” pedig éppen ma hoz egy mutaványt arról, mily udvariasan üdvözölte Győrött egy kapitány a zsidó vallású katonákat. Ugy látszik tehát, Krieghammer miniszter urnak igaza van, hogy a hadseregben a tiszt urak nem tesznek sem vallás, sem nemzetiség közt különbséget, mert egyformán — *gorombák cselhet, titóltival, magyarral, keresztényvel, zsidóval.* A tiroli Thurnher és Bazanella panaszokdokat hasonlóról. Treuinfels és Tausche a katonai párbajok etlen szoltak, Promber ellenben dythirambokat zenget a hadseregnek, mit nagyban és egészben véve meg is érdemel, de azért nem artana, ha erősebben a körműkre koppintaná az azon egyes apró hadnagyoknak, kik a katonát baromnak tekintik. Ezt Krieghammer egyebirant meg is ígerte. A költségvetést természetesen megszavazták. Hétfőn 9 óraker tartanak ismét teljes ülést.

A magyar delegáció teljes ülése.

Okt. 5. A magyar delegáció délutáni ülésében folytatólagosan tárgyalták Tisza Lajos gróf elnökele alatt a hadügyi albizottság jelentését. München Aurél előadó indítványara mindenkéltől azon különbözeteket és eltéréseket tárgyalták, melyek a rendes költségvetésben előfordultak. Ezeknek nagy részét vita nélkül megszavazták.

Osztrák delegátusok a szabadelvű körben. Az osztrák delegáció elnöke, Chlumetzky, az osztrák delegáció több tagjával látogatást tett ma este a szabadelvű kör klubjában. A pártnak nagy számmal jelen volt tagjai szives előkezenységgel fogadták az osztrák vendégeket, a kik hosszasan időztek a körben, élénk társalgást folytatva különösen Wekerle miniszterelnökkel, b. Podmanicky pártelnökkel, Tisza Kalmánnal, Széll Kálmánnal s a párt több tagjával.

Leszavazva!

Délutáni sürgönyünk után, amely arról adott hírt, hogy a vallásszabadságról szóló törvényjavaslatból a felekezeti-küliség elismerését tartalmazó szakaszt 26 szótöbbséggel leszavazták a főrendek. — csakhamar újabb távirati tudósítást vettünk, amely szerint a főrendház a harmadik olvasásban az egész törvényjavaslatot elvetette.

Első pillanatra csaknem beláthatatlan ennek a meglepő szavazatnak a hordereje. A megindított egyházpolitikai reformakezletnek váratlan fiaskjóbat jelent, és pedig abban a stádiumban, mikor a reform barátai már azt hitték, hogy túl vannak minden lehetséges veszedelmen és ügyük győzelme minden eshetőség ellen biztosítva van.

Bizonyára ez a korai örömmámor, a diadal érzetének megdondatlan elbizakodottsága is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a főrendiházi valláspolitikai ellenzéknek ez az apró államcsinye olyan fényesen beütött. A szabadelvű táborban befejezett ténynek tekintették az összes egyházpolitikai javaslatoknak elfogadását; s a reform hívei közül a legtöbben bizonyára avval az édes megnyugvással hagyták ott a küzdelem szinterét, hogy a csata véget ért és — meg van nyerve.

Keserű csalódás fogja ezeket az optimista hazafiakat meggyőzni arról, hogy rosszul számítottak; s a szabadelvű egyházpolitika nem egy lelkes híve fájdalmas érzéssel vonja majd le ebből az esetből annak a mindennapi közmondásnak a tanulságát, hogy: „nyugtával dicsérd a napot.”

A reakzionárius táborban pedig harsogni fog az örömmámor zaja; mert habár a kivított győzelem nem is tartozik a legdicsőségesebb közé, hiszen nem nyílt útközetben, hanem a készületlen ellenség alattomos meglepése által szerzetetett, de annál érdekesebb, mert éppen az utolsó perczen

TÁRGA.

Az idegen.*)

(Radicevics Bránkó.)

Oh, a nagy sik tenger szélén,
Hol a hajók állnak,
Egy hajóból ifju ajkán
Bús dal zeng az árnak:

„Oh, világ, te nyomorult! — s'oh
Szivem dült világa!
Nincs a földön senkim löbbé!
Árva vagyok, árva.

Ahám, anyám lenn a sirban, —
Bátyám és nővérem.
Kincse nincs már több szivemnek;
Nincsen kiért élnem.

Oh, vihar, ha felzúdulva
Rácsapsz a tengerre,
Birkózol a hullámokkal
S hányod az ekekre:

*) Mutatóni szerzőnek „Őszi rózsák” című alatti december közepén megjelenő költemény-kötetéből, a melyre vonatkozó előfizetési felhívás lapunk más rovatóban olvasható. Szerk.

Zengj, ivólt és vad haraggal
Törd e hajót széjjel!
Temess el a hullámsirba
Rémes temetéssel!

Messzeségből, nagy lávolból
Jöttem én e tájra,
Mint a kit szerelme üldöz
Idegen világba.”

Igy az ifju. Mig a parton
Egy szomorú lányka
Könnyes szemmel ülve, hallgat
Az ifju dalára.

Ottan ül ő — könnye omlik
Olyan szübből, fájón!
Ellakarja hatlyu arcát
S zendül ajka lágyan:

„Szüntesd, ifju, a fájdalmat;
Oszlva az szivemben:
Ketten jobban elviseljük,
Elviseljük — ketten.”

Démstér Pál.

A nagymama.

Az Eta nagymamája nem tartozott azok a nagymamák közé, akik görnyedten járnak, öregesen bölogatnak és folyton az unokáikról beszélnek: az Eta nagymamája magas erősdereku asszony volt, nagyon egyenesen járt és keveset beszélt. A szeme sötéten, hatalmasan néző, az arca egy redő nélküli volt, csak az arca színtelensége meg a haja fehérsége mutatták, hogy öreg. Eta tizenhétéves árva leány, a kit a nagymama nevelt, az ő társaságában olyan esendes volt és alig mert beszélni, vagy éppen nevetni, pedig a nagymama nem volt barátságatlan, csak nagyon szomorú és hallgatag.

Néha Eta odaült a lábaihoz és úgy nézte az ő szép bánatos nagymamáját. Akkor az rendesen rátette a fehér és még sima kezét az unokája barna hajára és így gyengéden rákényszerítette, hogy elfordítsa róla a tekintetét. De ha Eta valahonnet hazajött, akkor a nagymama az ő érdes, mély hangján azt mondta:

— Jó napot kis gerlém, jó, hogy megint itt vagy.

Ez volt az egyedüli becézése, ebből láthatta csak Eta, hogy a zárkózott fehérhaju asszony szereti őt és távollétében nélkülözi is. És Eta viszont imáda a hallgatag szép nagymamát, a kinek a homlokáról olyan szil-

fordította meg a hadjárat sorsát s tette csúffá a már-már diadalmaskodó ellent.

„Az nevet legjobban, aki utoljára nevet”, — ezt gondolhatták magukban a mai csiny tervezői, s lehetetlen el nem ismernünk, hogy nekik van igazuk.

Mi lesz most ezután? ezt az első perczben csak hozzávetőlegesen lehet találgatni. A Wekerle-kormányra nézve mindenesetre komoly és válságos hatású lehet ez a kis tréfa, mert a parlament elővigyázatosság elhanyagolása végzetes politikai hiba; de meg az egész egyházpolitikai reform-művelet eddig is már annyi viszontagságon ment keresztül, hogy nem tudhatjuk, elbire még újabb zavarokat és megzökkenéseket komolyabb következmények nélkül.

Zeneiskola — Zomborban.

— Értekezlet a polgármesternél —

Tegnap d. u. 5 órára egy helyben létesítendő városi zenekar tárgyában értekezletet hívtott össze Schlagerter Gyula polgármester a városháza kis tanácstermébe, melyen a következő urak vettek részt:

Groschmidt Gábor, Koczkár Zsigmond, Danczer Kornél, Pribil Ernő, Paul Kálmán, dr. Horváth Ákos, dr. Gertinger Pál, dr. Konyovits Dávid, Popovits Sebő, Városey László, Fejér Gyula, s dr. Matzicz Pál.

Az értekezlet elé a polgármester a következő kérdést terjesztette:

A város róm. kath. kegyuri bizottsága azzal a kérelemmel fordult a város közönségéhez, hogy létesítsen egy városi zenekart, mely a templomi zene-igényeket ellátná s azonfelül a közönség nemesebb szórakozása szempontjából is hasznos tevékenységet fejtene ki. A város e kérelem teljesíthetése végett előbb egy dr. Csihás Benő által össze-hívtott 3 tagú bizottság utján ventilálta az ügyet, s most e nagyobb keretű értekezlet által véli a kérdést sikeresen megoldhatni.

A városi zenekar céljaira azonban pénzünk nem igen van.

A város anyagi helyzete nem engedi meg, hogy e célra többet, mint 300 forint adjon évente. Van egy Falezione Lőrincz által letett 1000 forintj alap, mely azonban zene-akadémia felállítására adatott, melynek jövedelme azonban szintén meg volna szereshető. A kegyuri bizottság szintén adna 300 forintot s ugyan annyit a tűzoltó egylet, tehát összesen 1200

frt állana rendelkezésre. A vitát Groschmidt Gábor nyitotta meg, fejtegetve a zenekar felállításának költséges voltát.

Utána Paul Kálmán hosszasan és szakszerűen fejtegette a kérdést, kimutatva, hogy sem a rendelkezésre álló 1200 frt által, sem egyébb uton ez idő szerint városi zenekart felállítani képesek nem vagyunk.

Pribil Ernő azt tartja, hogy a rendelkezésre álló összeget által egy cigány zenekart lehetne oly niveau-ra emelni, hogy a szerényebb igényeknek megfeleljék.

Ugyanezen eszmét fejtegeti dr. Horváth Ákos.

Hozzá szoknak a kérdéshez Városey László, Fejér Gyula, Danczer Kornél.

Végre Koczkár Zsiga reassumálja a hallottakat s odakonkludál, hogy a jelenlegi körülmények között leghelyesebb volna zeneiskolát létesíteni s ezzel megvetni az alapot arra, hogy egy városi zenekar felállítható legyen.

Ebben az értekezlet meg is állapodott s kiküldte kebeléről Koczkár Zsigmond elnökele alatt Groschmidt Gábort s Paul Kálmánt, kik a kérdést memorandum alakjában fogják a város törvényhatósága elé terjeszteni s ott a végleges döntést provokálni.

Igen örvendetes, hogy városunk polgármestere a zeneiskola megalakításának lehetőségét felszínre vetette s mi nem kételkedünk abban, hogy a törvényhatóság készségesen fogja ezen zeneiskola prosperálhatóságára a megkívánható eszközöket elő teremteni.

Az értekezlet 1/27 orakor ért véget.

Hirek.

— **Ő Felsége névnapját** f. hó 4-én Bezdában is fényesen megünnepelték. Dél előtt 9 órakor a róm. kath. templomban Meszner István esperes-plébános fényes segédlettel tartotta meg a hálaadó istentiszteletet. Az önkéntes tűzoltó egylet Csirszka Konrad főparancsnok élén, a teljes díszbe öltözött tiszti karral s mintegy 80 tagból álló legénységgel, egy 20 tagú saját zenekarával tartotta díszfelvonulását a templomba. A hálaadó istentisztelet után katonás rendben kivonultak a templom elé s ott sorfalat képezvén, az egyleti zenekar szép praecisitással játszottá el — lelkesült közönségtől környezve — a „Szózat” és „Hymnus”-t. A díszkivonulást nagy áldomás követte, melyen a jókedv és szellesség, lelkes töstokban hiány nem volt.

— **A késelő suhanca.** Bezdában — mint tudósítónk írja — a mult vasárnap Fogl Simon kocsmájában a parasztlányéknak rendes vasárnapi táncmulatságukat tartották,

mialatt — tán a jó karcos behatása következtében — a fiatalok összefordult s szót tett követően, Balla János jómódu földesgazdának 18 éves Ferezcz fia előrántotta bieszkáját s többeken, köztük Morvai András, Kanizsai András és Kanizsai József parasztlányeken könnyebb szurásokat ejtett, sőt az őt letartóztatni szándékoltt Mudritz Pál községi rendőrt is kezén mélyebben megszurta, s midőn a község házához kísérték, még onnan is sikerült neki ellánnia. Feljelentették a járásbírósnál.

— **Merénylet egy iroda igazgató ellen.** Piukovits Antal bajai szegényházi gondnok f. hó 2-án delután a városi iroda igazgató hivatalos helyiségében megjelenvén, ott botrányos módon ordítóva, esernyőjével annyira összevette, hogy az iroda igazgató arczát a vér azonnal elborította. Az iroda igazgató oly brutális merényletre elkészülve nem lévén, a sértéseket még csak önvédlemből sem viszonozhatta. És ez az ember áll már évek óta egy a sorsolt suttort egyének befogadására felállított intézet élén. El lehet tehát képzelni, minő helyzetűk lehet az ország szerencsétleneknek, a kiket a sors az ő felügyele és gondozása alá kárhoztat. Városterre suttognak a botrányos üzemek és visszaélésekről, melyek a szegényházban honolnak, de annak titkaiba halandó meg bele nem tekinthetett. Az ütés, verés, koplatatás, elzárás napirenden vannak az intézetben. A legutóbb is a felügyelő egy intézeti tag lábcsontját törte el hivatalos dűhében.

— **Hamis ezüstforintos.** Varga Simon bezdáni lakostól tegnap egy ölömből készült teljesen jól utánzótt hamis ezüstforintos kőbzott el a községi rendőrség, melyet ő állítólag ifjú Göögös József bezdáni napszámostól, az pedig valami „Péter” nevű szivaczzi kocsmárosnál kapott volna vissza a váltott 5 forintosból.

— **Veszedelemes kéménytüz.** Bezdában f. hó 3-án d. e. 9 óra tájban Czirfusz János tanító házában kigyulladt a kémény s csak a gyorsan megjelölt önkéntes tűzoltóknak köszönhető, hogy nagyobb kár nem történt.

— **Készülődés a millenniumra.** Bezdában — mint tudósítónk írja — f. hó 3-án a zombori járási főszolgabíró, Popovits Dusan elnökele alatt megalakult az 1896. évi országos kiállítás helyi bizottsága s abba tagokul beválasztották: Meszner István esperes-plébános, Bosnyák János községi jegyző, Hegyessy Ferezcz gyógyszerész, Molnár Ferezcz igazgató-tanító, Csirszka Konrad, Steiner Miksa, Loschitz Lajos és Szenesi Béle kereskedők, ugy Balics Mihály, Schmidt János, idb. Barasits Antal, Veszelőszki János,

vesen simította volna el az ott ülő örökös borot.

Egyszer aztán, a hogy együtt ültek ketten a szobában a régidivatu butorok közt, a melyek oly kényelmesek voltak és Etának annyira tetszettek, a nagymama letette a könyvét maga elé az asztalra és kezét végighuzta a szemén. Aztán meg úgy szótlanul oldalt leesett a székéről. Térdre esett, Eta térdeihez ütdött a hatalmas alakja és a szép fehér feje oldalt fordulva feküdt Eta ölében, a kezei modulatlanul csüggték le, hogy fehér ujjai a szőnyeget érték. Eta elkaltotta magát.

A nagymamát lefektették az ő faragványos, függönyös nagy ágyába és Tera, az öreg cseléd az orvosot futott.

Magához jött aztán a nagymama. Éjjel volt, a kis éji lámpa világított csak a szobában. Az orvos elment, Tera lefeküdt egy kicsit és egyedül maradt Eta a szendergő nagymamával. Egyszerre aztán fölsóhajtott hosszan, nehezen a beteg.

— Eta.

— Mit kívánsz édes, édes nagymamám . . .

Megint hallgattak. De csak felemelte hirtelen a nagymama az egyik fehér kezét, amelynél aztán nehezen esett vissza a sötétvörös selyempaplanra és a sötét szemével olyan szomorúan, olyan halálisan szomorúan nézett

Etára, mialatt szokatlanul lágyan kérdezte:

— Az én nagy bűnömért nyerek-e én bocsánatot?

Eta előrehajolt, tágranyította a szemét, úgy nézte a nagymamát, akit imádot és aki most bűnösnek mondta magát.

— Nem elég-e a bűnbánás a bocsánat elnyerésére? mormogja a beteg, aztán eltakarta az arczát a kezeivel és úgy kiáltotta siró kesergő hangon:

— Nem elég, nem! Bűnre bűnhődés kell és jaj nekem, ki még nem bűnhődtem, ki olyan boldog voltam és az csakis bűnöm, nagy bűnöm által! Jaj nekem, hha létezik sirontuli élet!

. . . A gyónás, oh . . . segíthet-e az, könyíthet-e az? Gyere ide kicsi gerlém, gyónok teneked ebben az én súlyos, fájdalmas órámban.

Odahuzta magához a leányt, nyakára kulcsolta a kezeit, úgy vonta le, minden erejét összevéve a mellére, a gyengén ellenszögülő fejét és beszélt a fülebe izgatottságtól tompa hangon.

. . . Fialat voltam és nagyon szerettem. A szerelmem is bűn volt, a testvérem férjét szerettem. De lsten úgy adjon valaha nyugalmat a lelkemnek, mint ahogy lemondtam és bűnös kívánság nem élt a szívemben. Hanem aztán két évi házasság után meghalt

az én szegény testvérem. Ott voltam a halála óráján és mert a férje távol volt akkor, nekem mondta meg, amit vele akart közölni. Azt mondta, mondjam meg a férjének, hogy ne házasodjék soha, ne adjon helyet más asszonnyal képeknak a szívében, mert nem lel nyugalmat az ő szenvedélyes, feltékeny lelke! . . . Az utolsó akarata, az utolsó szava volt ez.

És az ígéretemet, a fogadalmamat már a nővérem hűlő testének tettem.

De az, akinek a közelétél homály, bődütség borult az agyamra, a kiért fájt a szívem és küzködött a lelkem, nálunk lakott ezental. Tudom, menekülöm kellett volna tőle, de csak a közelétét kerestem. És ő . . . ? Nagyon hasonlítottam a nővéremhez, a kit szerettem és szép, nagyon szép voltam . . .

Egészen elfelejtetem a testvérem utolsó ízenetét. Egy ősi napon aztán eszembe jutott. Megjédtem.

— Ma megmondom, gondoltam.

Es este, a hogy egymás mellett ültünk, ő hirtelen rámézett. A tekintetében láttam valamit, ami máskor örömmujongást csalt volna az ajkamra, de most olyan nagyon fájt nekem!

Schnitzer József, Oberreiter Gerő, Stenger Árpád, Jäger István, Ruff Mátyas, Szabadi Antal és Frank Lajos írók.

Őszi rózsák. Dömötör Pál jeles költőnk e zimen kiadandó újabb verskötetere az irodalmi rovatban találják meg olvasóink az előfizetési felhívás szövegét. Dömötört sokkal jobban ismerik lapunk olvasói, semhogy nekünk őt ajánlani kellene, magunk részéről tehát csak reprodukálására szorítokozunk annak a közleménynek, melyet a „Fővárosi Lapok” a legkötönyebb s legtekintélyesebb szépirodalmi lapunk Dömötör költeményeinek kiadásáról ír. A „Fővárosi Lapok” cikkelye következőleg szól: „Őszi rózsák” címmel eredeti költemények és műfordításokat tartalmazó kötetet ad sajtó alá ismert jeles költőnk Dömötör Pál. Ebben a kötetben mindazokat a költeményeket közlünk, melyeket három első versfüzetének kibocsátása óta írt, az utolsóból csak is azokat véve át, melyek arra hivatnak, hogy költészetünk jellemző vonásait különösebben is kiemeljék. Ujak lesznek kötetében a szerb költők, különösebben pedig Jovanovits Jován műveinek gondos fordításai, stb. Végül ezt írja: „Dömötör Pált sokkal jobban ismeri lapunk közönsége, hogy sem új kötetet hangos frázisok kíséretében kellene ajánlatnunk. Mint a családi örömök és fájdalmak mély érzését dalnoka s mint emelkedett hangú oda- költő egyaránt ismeretes. Kötete díszere fog szolgálni minden olvasóasztalnak, s gazdagodására a könyvpiaconak.

— **Cognac.** A cognac-fogyasztó közönség túlnyomó része még ma sem tudja, hogy a cognac bornak kivonata s hogy a cognac jósága ill. minősége korától függ. A cognac-kal üzött visszaélés azáltal kaphatott annyira lábra, hogy a közönség rendszerint nem törődött a forgalomba jött cognac eredetével. Többnyire meglegedett azzal, ha a palack, szépen fel volt szerelve s e mixtum compositum hangzatos, de tényleg nem is létező, francia céget feltüntető címkével volt ellátva. A közönség eme hiszékenysége az oka, hogy oly tömegesen akadtak vállalkozók cognacgyárak alapítására. Akárhányszor megtörtént, hogy ily gyár, a mint az iparendelést megkapta s ennek alapján céget bejegyeztette, hangzatosnál-hangzatosabb elnevezés alatt régi, legrégibb stb. cognacok valóságos özönével árasztotta el az üzleteket, a nélkül, hogy a fogyasztó közönségnek eszébe jutott volna kérdezni, hogy alig fél vagy egész év, esetleg ennél is rövidebb idő alatt, mi uton-módon volt képes ily ó-cognac-ot előállítani. A cognac-kal üzött visszaéléseket elősegítik a kiállítások is, melyek érmeikkel és diszoklevelekkel nem farkarkodván, az cfféle vállalatokat is kiténtetik. Az egész monarchiában csak egyetlen egy cognac-gyár van, mely a feldolgozott bormennyiség és fizetett szesz, adóról szóló hivatalos kimutatásokat közzéteszi, ez a Gróf Keglevich István utódai cognac-gyára Promontoron. — Ezen kimutatásokból kitűnik, hogy e gyárban a lefolyt 1893-94-iki termelési évadban, nem kevesebb, mint 1.195.750 liter bort dolgoztak fel cognac-ká, mely mennyiség után 12.555 69 kr termelési adó fizetett. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy e már 1882-ben alapított gyár az * és ** cognacot csak 1885. és 1886-ban, a *** cognacot 1888-ban, a **** cognac-ot pedig csak 1891-ben hozta forgalomba azon meggyőződésre jutunk, hogy e vállalat ugyi solidsága mint gyártmányainak kitűnő minősége által, méltán vivta ki magának a közönség teljes elismerését, s hogy ezért bárkinek legmelegebben ajánlható.

— **Egy felső gymnasiumi tanuló ügyvédi vagy más irodában alkalmazás keres. Ertesítést a kiadóhivatal ad, a hová esetleg ajánlatok is, intézendők.**

Egészselyem, mintázott Földárkok (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 ftt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszőveteket 45 krtól 11 ftt 65 krig — sima, kockás, csikos, virágos, damasztolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín és aránylatban) szállít postabér és vámmentesen a privátmegtétel lakására Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

Előfizetésre való felhívás ily című kötetre: Őszi Rózsák. Eredeti költemények és szerbből műfordítások Dömötör Páltól. E kötetben mindazokat a költeményeket szándékozom összegyűjtve kiadni, melyeket az 1876-ik évben megjelent „Költeményeim”, az 1884-ik évben megjelent „Újabb költemények” és Gross Gusztáv győri kiadó Egyetemes Könyvtárának az 1888-ik évben megjelent 7-ik füzetét képező „Költemények” közrebocsátása óta írtam, — csak az utóbbi füzetből véve föl e kötetben néhány költeményt, mint: a hegyesi csataemlék leleplezésére írt „Hősök emléke” című ódat, a „Kisfaludy Társaság” 1887-ik évi pályázatán „dicséret”-et nyert s az 1888-ik évi közgyűlésén felolvasott „A dal” című tankölteményt és még egy-két kisebb művet, melyekkel nem a kötet terjedelmét növelni, de költészetem vonásait e kötetben minél teljesebben bemutatni óhajtom. E kötet továbbá hozni fog a méltán viláhirű szerb népkölteményekből s a szerb költők jelesjeinek műveiből fordításokat. Ugy veltem: talán nem vézlek felesleges munkát, ha úgy az eredetiek, mint a műfordításokat összefoglalva kiadom e kötetben. Talán akad az eredetiek közt néhány oly mű, mint a minőket a „Koszoru”, a „Virágos kert”, a „Költők albuma” s más anthológiák az előbbi kötetekből, minden szerzői felajánlás nélkül, fölvettek. S a műfordításokkal talán bárminő kis mértékben is növelhetem a Székács József értékes fordításainak számát, s talán némi csekély viszonzásul szolgálhatnak ezek azokért a jeles műfordításokért, melyeket Jovanovits Jován, a szerb költők legnagyobbja, a magyar költők legnagyobbjainak műveiből a szerb irodalomnak bemutatott. A kötet 14—15 ivre fog terjedni, a legdiszesebben kiállítva, miért is kezkesedik a Gruda Pál és Társa cég alatt megnyitott és eddigi szép kiállításai után már is feltűnt zombori könyvnyomda. Ára a kötetnek füzeve 1 ftt 50 kr., diszkötésben 2 ftt 50 kr. Gyűjtőimnek minden 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálók. Az előfizetéseket nevére cimezve Zomborba kérem küldeni november 10-ig. A kötet december 10-én fog megjelenni. Zomborban, 1894. évi szeptember hó 28-án. Dömötör Pál. — Kiadói szó! Örömmel vállalkoztunk az „Őszi Rózsák” kiadására, mert nyomdánk első és főfeladatát tűzte ki a bácsmezei irodalmi igények szolgálatába állani. S midőn e megye

haszaszerte ismert költőjének legújabb költeményeit adjuk sajtó alá, az üzleti érdekek teljes háttérbe szorításával egyedül az lebeg szemek előtt, hogy a mű külalakja belső értékének mértékében álljon. A hazai közönség, — egy pár szépirodalmi vállalatban megjelent arcképén kívül — e kiadásból fogja Dömötör Pál személyét is, és pedig életkorának jelen szakában megismerni, mert bár a férfikor delén áll már, ez az első költeménykötete, mely arcképével jelen meg. Ajánljuk vállalatunkat a mélyen tisztelt közönség hazafias pártfogásába. A kiadó czég.

Máriaczei gyomorcsépek.

A kolera veszély idején minden ember igyekezzon a kolera lényegét, annak elhárítására való szereket és a hatósági rendeleteket megismerni. Ebből azon megnyugvást szerzi magának, hogy van a kolera ellen is óvszer és hogy ész-szerű eljárás által mindenki megóvhatja magát a megbe-tegedéstől.

Mindenek előtt vigyázni kell beállandó emésztési zavarokra, székeszorulás és különösen hasmenésre. Az egészséges emésztés méréseket életmód, nehezen emészthető ételek és más az emésztésre károsan ható ártalmasságok, valamint a gyomor meghűlése és egyáltalán mindennemű meghűlések elkerülése által tartható meg.

Az egészséges emésztés az ismert Máriaczei gyomorcsépek által Brady C. gyógyszerárától, melyeknek erősítő hatásuk van a gyomorra rendkívül módon elősegítik. A Máriaczei gyomorcsépek emésztési zavaroknál és szorulásoknál mindig jónak bizonyultak és sok éve óta számítják a legkedveltebb háziszernek a családnál hirtelen előforduló betegségeknek.

Kapható gyógyszerárakban kis üvegekben (ezeknek Bradi C. aláírással kell ellátva lenni) használati utasítással együtt a 80 kr.

Zombor: Galle gyógyszerára; Apatin: Ratay gyógyszerára; Petrovszello: Balogh Gy. gyógyszerára; SZL-Tamás: Barakovits L. Gy. gyógyszerára.

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen! — Tökéletes fertőtlenítés! — Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszőtés alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, laktnyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

Magyar tözeg- és műtrágya-ipar részv. társaság

Igazgatóság: Budapest, IV. ker. Városház-tér 9. (Harisbazar).

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözegalom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktár.

Különlegesség: emberi és városi hulladékok ipari- és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.

Műtrágyagyártás. Részletes tervekkel, költségvetéssel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál.

az igazgatóság.
Az orsz. közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!

Elő és legöregebb tearin-gyertya Osztrák-Magyarországon. — Csak rózsaszomszokolásban valódi.

Valódi

Sarg F. A. fia és társa.

Iroda: Bécs, IV. Schwindgasse 7.

M I L L Y GYERTYA.

Cs. és kir.

Árleengedés szeptember 16-ától fogva. udvari szállító.

Üzleti hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Zomborban, a fő- (Kossuth)-utczában** lévő **Klein Ede-féle** üveg-, edény- és porcellán-üzletet m. hó 17-én megvettem, s azt a kor igényeihez képest a legdivatosabb s legjobb minőségű árukkal fogom újra felszerelni. Midőn ezt a mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozom, egyszersmind bátorokodom fölkérni, hogy üzletemet nagybecsű látogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Különösen ajánlom divatos függő-lámpa és majolika-dísztagyaimat, terracotta- és sydrolit-figuráimat, china-ezüst edényeimet s francia baccaral-ivó-készleteimet.

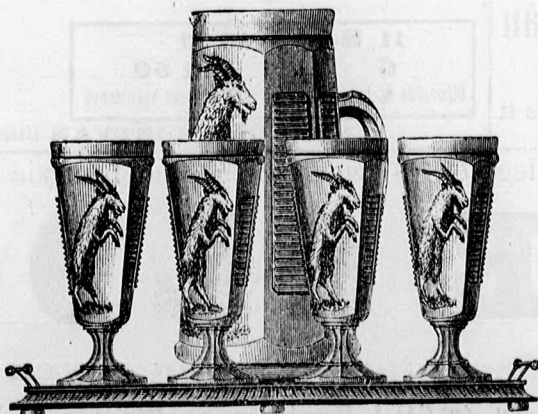
Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kirakat-tábla és képeretek elkészítését a legrövidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalom.

Miután én czégtársa vagyok a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű és legolcsóbb üvegtáblával szolgálhatom ki t. vevőimet.

Üzletemet a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlván, maradtam

kitünő tisztelettel

Pock László.

Fogtechnikai műtermet

A fogászat terén több ízben és több évi gyakorlat után a legújabb tudomány elsajátítása után, **Amerikából** visszatértem. — Több oldali felszólítás folytán, helyben állandóan egy rendeztem be, melyben egy **egyes fogakat** mint egész **fogsorokat** ragás-hoz alkalmas, amerikai rendszer szerint, kautschuk celluloid vagy aranyba foglalva, anélkül hogy a gyökereket eltávolítani kellene, jutányosan, pontosan és jótállás mellett készítem el. Tört darabok (reparációt) 2 óra alatt készítek. 20 éve működöm e téren lelkiismeretesen és olcsó árak szabása mellett, úgy hogy a kevésbé vagyonos is ezen hiányt nálam megszerezheti. Számos látogatást ferve, becses figyelmébe magamat ajánlván, maradok tisztelettel

Fogtechnikai műtermem Zomborban, Tretort-utca 216. szám. Nyáron Gleichenberg fürdőben.

FÉNYES LAJOS, fogművész.

1893—94-ki

termelési évad.

Budapest vidéki

magyar királyi pénzügyigazgatóság.

67642.

X. 1894.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyáros cégnek.

Kérelmére a budafoki cognacgyárban az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiségről és a fizetett szeszadóról szerkesztett kimutatás mellékelve kiadatik.

Budapest, 1894. aug. 14.

Finóczy, m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István utódai cognacgyára által az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiség:

összegeve: **1.195,780 liter.**

ezután fizetett termelési adó

összegeve: **12555 frt 69 kr.**

Budafokon, M. kir. pénzügyőri szakasz.

1894. aug. 9.

Gurszky Résző m. p. szemlész.

Nyilvánosság elé csakis mi hoztunk tevékenységünkről hivatalos adatokat, ezzel ismételten bizonyítékat akarjuk adni ama körülménynek, hogy cognacunk megbízhatóság tekintetében fölül mul minden más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben alapított és az

* és * cognac 1885 és 1886-ban
* * * * * 1888-ban
* * * * * 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos ama bizalom, mely gyártmányunkban helyeztetik. A fentiek által bizonyítékat adjuk mily kiváló szoliditással dolgozik gyárunk, és elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

megbízható és kiváló jó cognacra szült fektet; a kizárólag diszoklevelekkel kitüntetett és mindenütt kapható

Gróf Keglevich István cognac-ot

fogja vásárolni.

Gróf KEGLEVICH ISTVÁN utódai promontóri cognac és borszeszgyár igazgatósága.

A még eddig fölülmulhatatlan MALÁRTSIK-féle

Patkányirtó-pogácsa

azon rendkívüli pusztító szer, mely rohamosan kiirt patkányt, egeret és vakondokat a nélkül, hogy más házi állatoknak kárt okozna. Phosphort, stryhint, arsenikumot vagy más mérgeként ható szert azonban nem tartalmaz.

Egy nagy csomag ára

használati utasítással

30 kr. — 60 fillér.

Egy kis csomag ára

használati utasítással

15 kr. — 30 fillér.

Vizontelárusítók megfelelő kedvezményben részesülnek.

Valódi, csak ezen védjeggyel.

Próba-rendelmények, melyek 4 kis, vagy 2 nagy csomagból állanak, 80 kr. előre beklüde mellett ajánlott levélben portómentesen eszközöltetnek.

Ezen patkányirtó-pogácsa valódi és mindig friss minőségben kapható Magyarországon minden fűszer, vas-, és gyógygyáru kereskedésében, valamint a készítőnél:

Maláricsik György

az igazán kitünő és bámulatos hatású „patkányirtó-pogácsa” feltalálójánál

Sátoralja-Ujhelyben.

RAKTÁR: Hay Testvérek, Zombor. — Stranczinger Gyula, Mohács. — Franck Armin, Baja. — Scherk Gyula, B. Almás. — Fülöp Viktor, Szabadka. — Ettinger József, Topolya. — Baumgarten Gyula, B. Kula. — Könyves Tóth Antal, Uj-Verbász. — Bernheim Nándor, Palánka. — Románovics P. Ujvidék. — Stankó Pallás, Karlovitz. — Stefan W. Petkovits, Zimony. — Mihajlovits Lyubomir, Pancsova. — Polgár Károly, Pancsova. — Dui F. Temesvár. —

Utolsó-

előtti

hét.

Lembergi kiállítási

Sorsjegyek à 1 frt.

Főnyeremény 60.000 forint

11 Sorsjegy 10 frt —
6 " 5 frt 50

Díjmentes és húzásjegyzékért 20 krajczár beküldendő.

és NIKOLITS ISTVÁN fűszerkereskedőnél városához epelet.

kapható:

A lemergi országos

kiállítási sorsjegy-irodájában
Bécs, Bartenstein-utca 4.

A legjobb és legegészségesebb francia cigaretta-papír a

LEGLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

József Bardou és fiától Perpignan és Párisban. Kapható minden tőzsde, papírkereskedésben.

Nyomatott a „Zombor és Vidéke” könyvnyomdájában.